Dosarul nr. 2c-2147/2022
2-22133317-12-2c-12092022-1

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

21 martie 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău(sediul Central)
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Svetlana Vîşcu
Grefier: Alina Balanuța, Jana Cornescu, Valeria Marcoci

Cu participarea: reprezentantului pîrîtului S.C. ”Bioecotur”SRL- avocatul Dumitru Barbăscumpă, împuternicit în baza mandatului seria MA nr. *****.

A examinat în şedinţă de judecată publică, în sediul instanței, cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului către S.C. ”Bioecotur”SRL, cu privire la încasarea datoriei.

C O N S T A T Ă :

Argumentele participanților la proces.

La 9 septembrie 2022, Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului a depus în Judecătoria Chișinău, sediul Centru cerere de chemare în judecată împotriva Societății Comerciale „Bioecotur” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare S.C. „Bioecotur” S.R.L.) privind încasarea sumei de *****lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii depuse reclamanta indică că, potrivit prevederilor pct. 7 al Hotărârii Guvernului nr.*****, este instituția publică responsabilă de implementarea, coordonarea și monitorizarea activităților prevăzute în Programul „PARE 1+1”.

Indică că, urmare a evaluării cererii și a actelor aferente depuse de S.C. „Bioecotur” S.R.L., Comitetul de supraveghere a aprobat acordarea finanțării nerambursabile în sumă de*****lei. În acest sens, la *****, între Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului și S.C. „Bioecotur” S.R.L. a fost încheiat contractul de finanțare nerambursabilă nr. *****, potrivit condițiilor căruia, reclamanta și-a asumat obligația să transfere la contul de decontare al pârâtei suma resurselor financiare nerambursabile, iar pârâta și-a asumat obligația să asigure implementarea proiectului investițional, în conformitate cu prevederile contractului de finanțare.

Susține că, pârâta a efectuat investiții din contul mijloacelor financiare proprii în sumă de *****lei și a prezentat documente justificative privind investiția efectuată. Astfel, la *****, conform ordinului de plată nr. *****și a prevederilor pct. 3.3 din

contractul de finanțare, Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului a transferat la contul pârâtei resurse financiare în sumă de *****lei.

Menționează că, potrivit pct. 4.2, lit. b) din contractul de finanțare, din momentul transferării resurselor financiare nerambursabile de către Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, pârâta s-a obligat în termen de șase luni, adică până la 28 noiembrie 2014, să achiziționeze bunuri/lucrări prevăzute la pct. 3.3, în valoarea echivalentă resurselor financiare nerambursabile transferate.

Arată că, urmare a neîndeplinirii obligațiilor ce rezultă din contractul de finanțare, a nerealizării în totalitate a proiectului investițional descris în planul de afaceri, pârâta a fost înștiințată în repetate rânduri prin telefon și în scris despre necesitatea prezentării actelor confirmative, care reprezintă dovada efectuării investițiilor din contul grantului.

În scopul soluționării extrajudiciare a litigiului, la *****, Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului a expediat în adresa pârâtei declarație de rezoluțiune, prin care l-a notificat despre declararea contractului nr. ***** din *****, ca fiind rezolvit unilateral pentru neexecutare esențială și a solicitat returnarea sumei de *****lei, în termen de 10 zile lucrătoare, din momentul recepționării declarației, însă, pârâta nu a reacționat la această somație.

Solicită Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului încasarea din contul S.C. „Bioecotur” S.R.L. a sumei de *****lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Pârâta S.C. „Bioecotur” S.R.L. a depus cerere privind ridicarea excepției de tardivitate a acțiunii înaintate de Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, prin care solicită respingerea acțiunii ca fiind tardivă.

În susținerea cererii formulare pârâta indică că, pentru justa soluționare a speței, este strict necesar de a stabili cu exactitate data nașterii dreptului la acțiuni. În această privință, face trimitere la pct. 4.2 din contract, care stabilește obligațiile beneficiarului, după cum urmează: a) să efectueze investiția din surse proprii (remitențe) în sumă de*****lei, cel târziu până la 1 mai 2014; b) din momentul transferării resurselor financiare nerambursabile de către ODIMM, beneficiarul se obligă în termen de șase luni să achiziționeze bunuri / lucrări prevăzute la pct. 3.3 în valoarea echivalentă resurselor financiare nerambursabile transferate, plățile pentru TVA nu vor fi luate în calcul; c) urmare efectuării investiții din mijloacele nerambursabile, beneficiarul se obligă în termen de maxim 15 zile să prezinte în original și în copie documentele ce justifică efectuarea investiției din contul mijloacelor financiare nerambursabile (contract de vânzare-cumpărare/contract de antrepriză, ordin de plată, factura/act de achiziție / declarația vamală).

Indică că, conform pct. 4.3 lit. c) și 5.1 din contract, a fost prevăzut dreptul Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului de a rezilia contractul în mod unilateral ori să solicite returnarea sumei grantului și a cheltuielilor suportate, inclusiv prin acționarea în judecată în legătură cu nerespectarea obligațiilor prevăzute în pct. 4.2 lit. b), c), d) și e) din contract.

Prin urmare, susține că reieșind din prevederile contractuale enunțate și având în vedere că la ***** suma de *****lei a fost transferată la contul S.C. „Bioecotur” S.R.L.,

rezultă că dreptul la acțiune al reclamantei Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului a apărut la 28 noiembrie 2014 și, începând cu această dată, a început a curge termenul de prescripție extinctivă cu referire la obiectul prezentului litigiu și care a expirat la 28 noiembrie 2017.

Arată că, la acțiune a fost anexată somația nr. 08-07/26 din ***** prin care s-a solicitat de la S.C. „Bioecotur" S.R.L. să prezinte în termen de 10 zile din data recepționării somației documentele justificative privind efectuarea investiției din contul mijloacelor financiare nerambursabile primite de la Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, totodată, pârâta fiind preîntâmpinată că în cazul nerespectării cerințelor înaintate, va solicita restituirea mijloacelor financiare nerambursabile, precum și a cheltuielilor suportate, inclusiv prin înaintarea unei acțiuni în instanța de judecată competentă. Această somație a fost recepționată la 27 februarie 2017, respectiv termenul de 10 zile, acordat pentru îndeplinirea obligațiilor contractuale de către S.C. „Bioecotur" S.R.L. a expirat la 10 martie 2017.

Corespunzător, pârâta insistă că reclamanta a omis termenul de depunere a acțiunii, iar acțiunea urmează a fi respinsă ca tardivă.

Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului a depus referință pe marginea cererii de ridicare a excepției de tardivitate în conținutul căreia indică că la fundamentul contractului de finanțare nerambursabilă nr. *****din *****, se află Hotărârea Guvernului nr.***** cu privire la Programul-pilot de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+1" pentru anii 2010-2015. Esența programului constă în aceea că solicitantul, investitor al unei sumei de bani câștigate în afara Republicii Moldova, în cazul elaborării unui plan de afaceri acceptat de către ODIMM, putea beneficia de un suport financiar din partea statului, după regula – un leu de suport financiar pentru un leu propriu investit, suma suportului fiind plafonată la*****lei.

Arată că, conform pct. 4.2 lit. a) din contract, beneficiarul trebuia să efectueze investiția din resursele proprii cel târziu până la 1 mai 2014. Beneficiarul din start nu și-a putut onora această obligație, depunând două cereri de extindere a termenului nominalizat, aceste cereri fiind acceptate și încheiate acorduri consecutive de prelungire a termenului până la 1 septembrie 2014. În final, când beneficiarul a efectuat propria investiție, s-a constatat că aceasta a fost nu în mărime de*****lei, așa cum prevedea contractul de finanțare, dar în mărime de *****lei.

Reieșind din regula „PARE 1+1", beneficiarului i-a fost transferată suma de *****lei, din suma totală a grantului aprobat în mărime de*****lei, respectiv, Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului urma să ofere beneficiarului încă 9 600,00 lei, cu condiția că acesta ar fi prezentat, mai întâi, documente privind efectuarea investiției proprii din suma indicată. Beneficiarul așa și nu a confirmat efectuarea investiției proprii pe suma restantă de 9 600,00 lei, respectiv, Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului nu a oferit beneficiarului ultima tranșă a grantului, de aceeași mărime, până la atingerea sumei totale de*****lei, prevăzută de contractul nr. *****din *****. Mai mult, din suma grantului transferată în mărime de *****lei, beneficiarul nu a prezentat documente confirmative privind utilizarea sumei de 8 129,32 lei. Această sumă neconfirmată prin documente a servit drept obiect al unor

negocieri între finanțator și beneficiar, la ***** acesta a depus cerere prin care și-a asumat obligația să restituie suma de 8 129,32 lei, până la 1 aprilie 2018.

Insistă că, perioada de monitorizare de 24 luni nu putea începe înainte de ***** dată la care beneficiarul a depus adresarea scrisă privind obligația de restituire a sumei de 8 129,32 lei, neconfirmată prin documente, deoarece, la aceeași dată a devenit cert că beneficiarul nu va mai beneficia de restul sumei grantului de 9 600,00 lei, până la completarea sumei de*****lei convenite în contract.

Afirmă că, ținând cont de dreptul Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului de a supraveghea utilizarea sumei acordate beneficiarului în privința mărimii căruia nu există obiecții, pe parcursul perioadei de monitorizare ce constituie 24 luni din momentul transferării ultimei tranșe a grantului, dreptul finanțatorului de a constata neexecutarea de către beneficia a obligațiilor, expira la 27 februarie 2020, calculat din ***** când a fost depus angajament de restituire a sumei, precum și dată la care întinderea drepturilor și obligațiilor contractuale ale părților, în dependență de suma acordată, a căpătat certitudine.

Astfel, insistă că termenul de prescripție pentru rezoluțiunea contractului de către finanțatorul Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului ca urmare a neexecutării obligațiilor contractuale de către pârâtă expiră la *****, situație ce denotă că acțiunea a fost depusă în termen. Mai mult, afirmă că dreptul la acțiune s-a născut la data notificării declarației de rezoluțiune nr. ***** din *****, care în orice caz nu poate preceda data emiterii respectivei declarații, adică, nu mai devreme de *****, anume această dată fiind data de la care urmează a fi calculat termenul de prescripție pentru acțiune.

Reprezentantul reclamantei Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului în ședința de judecată nu s-a prezentat, dar a depus cerere de examinare a cauzei în lipsa sa.

Reprezentantul pârâtei S.C. „Bioecotur” S.R.L., avocatul Dumitru Barbăscumpă în ședința de judecată a pledat pentru respingerea acțiunii ca fiind tardivă, reiterând argumentele de fapt și de drept expuse în referință.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind explicațiile participanților la proces prezenți în ședința de judecată, examinând argumentele acțiunii în contradictoriu cu poziția pârâților, studiind probele administrate cu raportarea lor per ansamblu prevederilor legale pertinente, instanța de judecată ajunge la concluzia de a respinge acțiune ca fiind tardivă, din următoarele motive.

În ședința de judecată s-a constatat și din actele cauzei rezultă următoarele circumstanțe.

La *****, între Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii și .S.R.L. „Bioecotur”, a fost încheiat contractul de finanțare nerambursabilă nr. *****, conform condițiilor căruia în urma evaluării cererii de finanțare nr. *****din 1 noiembrie 2013, depusă de beneficiar, Comitetul de supraveghere a aprobat acordarea finanțării nerambursabile în sumă de*****lei, care va contribui la implementarea unui

proiect investițional în sumă totală de 444,7 mii lei și va viza inițierea producerii brichetelor din biomasă.

Potrivit pct. 3.1-3.4 din contract, mijloacele financiare nerambursabile din cadrul Programului vor fi transferate de ODIMM la contul de decontare al beneficiarului numai în cazul respectării condițiilor contractuale, după investirea resurselor proprii/remitenților și prezentarea la ODIMM a documentelor justificative privind investiția efectuată. Pentru verificarea existenței bunurilor / lucrărilor procurate / achitate și corespunderea lor cu prevederile din contract, ODIMM își rezervă dreptul de a efectua o vizită la beneficiar. Mijloacele financiare nerambursabile în sumă de*****lei, acordate la ODIMM vor viza procurarea presei de brichetat și a unui tocător. Alocarea mijloacelor financiare nerambursabile poate fi efectuată în cel mult trei tranșe, din momentul semnării contractului, dar nu mai târziu de 1 iunie 2014.

În temeiul contractului respectiv, *inter alia* S.C. „Bioecotur" S.R.L. și-a asumat următoarele obligații:

a. să efectueze investiția din resurse proprii (remitențe) în sumă de minim*****lei, cel târziu până la 1 mai 2014;
b. din momentul transferării resurselor financiare nerambursabile de către ODIMM, în termen de șase luni, să achiziționeze bunuri/lucrări prevăzute la pct. 3.3, în valoarea echivalentă resurselor financiare nerambursabile transferate, plățile pentru TVA nu vor fi luate în calcul;
c. urmare efectuării investiției din mijloacele financiare nerambursabile, în termen de maxim 15 zile, să prezinte în original și în copie documentele ce justifică efectuarea investiției din contul mijloacelor financiare nerambursabile (contract de vânzare-cumpărare/contract de antrepriză, ordin de plată, factura/act de achiziție/declarația vamală);
d. să prezinte semestrial la ODIMM rapoarte de progres, conform modelului elaborat.

Conform pct. 5.1-5.2 din contract, la nerespectarea condițiilor prezentului contract, mijloacele financiare din cadrul Programului vor deveni grant rambursabil. Beneficiarul va fi obligat să restituie suma primită, precum și cheltuielile suportate de ODIMM în procesul de administrare a prezentului contract. Beneficiarul poartă răspundere deplină pentru utilizarea resurselor financiare nerambursabile conform destinației, precum și pentru veridicitatea informației prezentate în dosarul pentru participare la Program și poate fi tras la răspundere penală pentru prezentarea unor date și informații false, eronate sau incomplete.

La *****, ODIMM a transferat la conturile S.C. „Bioecotur" S.R.L. suma de *****lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. *****din *****.

Concomitent, se reține că, S.C. „Bioecotur" S.R.L. a depus la ODIMM cerere prin care a solicitat prelungirea termenului de efectuare a investițiilor din surse proprii din motivul completării liniei de pilotare cu echipament utilizator, pe un termen de până la 1 septembrie 2014 (f. d. 106).

La 27 iunie 2014, între ODIMM și S.C. „Bioecotur" S.R.L. a fost încheiat acordul adițional nr. ***** la contractul de finanțare nerambursabilă nr. *****din *****, prin

care au fost operate modificări la pct. 4.2 lit. a) din contract, acesta fiind expus în următoarea redacție: „Beneficiarul își asumă obligațiile: a) să efectueze investiția din surse proprii (remitențe) în sumă de minim*****lei, cel târziu până la 1 septembrie 2014.

Prin somația din ***** ODIMM a solicitat beneficiarului ca în termen de 10 zile din data recepționării somației să prezinte documentele justificative lipsă privind efectuarea investiției din contul mijloacelor financiare nerambursabile în sumă de 16 258,64 lei, recepționate în cadrul Programului PARE „1+1”, fiind explicat, că în cazul nerespectării cerințelor, ODIMM își rezervă dreptul de a solicita restituirea mijloacelor financiare nerambursabile.

Printr-o cerere scrisă, administratorul S.C. „Bioecotur” S.R.L. a solicitat ODIMM acordarea termenului de rambursare a datoriei nejustificate din grant în sumă de ***** lei, până la 1 aprilie 2018.

Prin declarația nr. ***** din *****, ODIMM a declarat rezolvirea unilaterală a contractului nr. *****din *****, pentru neexecutare esențială și returnarea integrală a grantului primit de către S.C. „Bioecotur” S.R.L. în sumă de *****lei, în termen de 10 zile lucrătoare din momentul recepționării declarației.

Constatând lipsa diligenței S.C. „Bioecotur” S.R.L. de restituire a resurselor financiare nerambursabile, Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului a promovat în justiție o acțiune cu privire la încasarea sumei de *****lei.

Reclamanta a susținut că, urmare rezolvirii contractului nr. *****din *****, Beneficiarul este ținut să restituie reclamantei suma grantului.

Pârâta a obiectat împotriva revendicărilor formulate de reclamantă, susținând că acțiunea este tardivă.

Analizând circumstanțele de fapt ale speței în raport cu cadrul legal pertinente speței, instanța constată că acțiunea depusă de Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului a fost înaintată în instanță cu omiterea termenului de prescripție.

În conformitate cu prevederile art. 267 alin. (1) Codul Civil (în redacția în vigoare până la 1 martie 2019), termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Conform art. 272 alin. (1) Codul Civil (în redacția în vigoare până la 1 martie 2019), termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acţiune se naşte la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Instanța enunță că, termenele de prescripţie se referă la termenele de apărare a drepturilor civile şi a intereselor protejate de lege. Aceasta este o perioadă de timp pentru adresare în instanţa de judecată cu cereri de apărare sau exercitare silită a drepturilor sau a intereselor protejate de lege. Stabilirea termenelor de prescripţie este îndreptată spre asigurarea funcţionării normale a circuitului civil și spre asigurarea respectării principiului securității raporturilor juridice.

Posibilitatea persoanei fizice sau juridice de a primi apărarea pe calea acțiunii civile reprezintă dreptul subiectiv la apărare pe calea acțiunii civile, denumit dreptul la

acţiune. Apărut din cadrul raportului juridic civil, dreptul la acţiune reprezintă dreptul de a cere de la instanţa de judecată emiterea hotărârii, care ar admite acţiunea, sau dreptul la admiterea acţiunii.

Prescripţia extinctivă este termenul, la expirarea căruia în cazul în care acţiunea n-a fost înaintată, se stinge dreptul civil, apărut în urma delictului civil, la admiterea acţiunii- dreptul la apărare pe calea acţiunii civile – dreptul la acţiune. Expirarea prescripţiei extinctive nu duce la încetarea a dreptului subiectiv civil încălcat, ci stinge dreptul subiectiv civil la apărare pe calea acţiunii civile. Dreptul subiectiv încălcat poate fi benevol executat de către persoana obligată şi după expirarea prescripţiei extinctive.

Prescripţia extinctivă nu afectează dreptul subiectiv încălcat, prescripţia se răsfrânge asupra posibilității exercitării forţate a dreptului la admiterea acţiunii, adică a dreptului la acţiune. De aici rezultă că prescripţia extinctivă este determinată ca termenul pentru apărarea dreptului pe calea acţiunii în justiţie (dreptul la admiterea acţiunii) a persoanei, dreptul căreia a fost încălcat.

Deoarece prescripţia extinctivă este considerată drept termenul de apărare pe calea acţiunii a dreptului încălcat al persoanei, atunci rezultând din art. 267 Codul Civil (în redacția în vigoare până la 1 martie 2019), sub drept al persoanei supus apărării judiciare se subînțelege dreptul subiectiv al persoanei concrete. În primul rând, se au în vedere drepturile subiective civile al persoanelor participante la raporturi patrimoniale, reglementate de dreptul civil – cetățenii, persoanele juridice, statul, când acesta apare în raport ca purtător de drepturi patrimoniale.

Astfel, în acord cu normele legale citate mai sus, este cert că, pentru soluţionarea litigiului cu privire la încasarea grantului, Instituția Publică „Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului”, urma să se adreseze în instanţa de judecată în termen de trei ani de la data expirării termenului în interiorul căruia urma a fi efectuată investiție, fie în termen de trei de la data expirării termenului de restituire a grantului.

La caz, s-a stabilit că, termenul final în interiorul căruia S.C. „Bioecotur” S.R.L. urma să realizeze investiția, a expirat la 1 septembrie 2014, respectiv, din acea dată, ODIMM era în drept să înainteze o acțiune cu privire la impunerea pârâtei la executarea silită a unei obligații contractuale.

Concomitent, se reține că prin cererile sale, pârâta a întrerupt termenul de prescripție, asumându-și obligația de a rambursa suma de ***** lei până la 1 aprilie 2018.

Ținând cont de faptul că S.C. „Bioecotur” S.R.L. nu a restituit suma de ***** lei, în interiorul termenului solicitat și acceptat de ODIMM, derivă că începând cu 2 aprilie 2018, începe a curge termenul de prescripție pentru înaintarea acțiunii de către ODIMM și acesta expiră la 2 aprilie 2021.

Cu toate acestea, acțiunea a fost înregistrată în secretariatul instanței la 9 septembrie 2022.

Instanța constată că, Instituția Publică „Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului” a omis termenul de prescripție pentru a înainta acțiune împotriva S.C. „Bioecotur” S.R.L., motive din care, acțiunea reclamantei urmează a fi respinse ca fiind depuse cu omiterea termenului de prescripție.

Sub acest aspect, instanța va respinge afirmațiile reclamantei care a susținut că pentru reclamantă termenul de prescripție a început a curge din momentul înaintării declarației de rezoluțiune a contractului (*i.e.* *****).

Or, conform pct. 5.1 din contract, la nerespectarea condițiilor prezentului contract, mijloacele financiare din cadrul Programului vor deveni grant rambursabil. Beneficiarul va fi obligat să restituie suma primită, precum și cheltuielile suportate de ODIMM în procesul de administrare a prezentului contract.

După cum atestă actele cauzei, termenul final pentru efectuarea investiției, acceptat de reclamantă, a fost 1 septembrie 2014, termen care nu a fost respectat de pârâtă, situație ce denotă că temeiurile de rezoluțiune au apărut către această dată. Chiar dacă ulterior părțile au purtat unele negocieri (au fost făcute notificări / înaintate cereri de prelungire a termenului de restituire a sumei de ***** lei), acestea nu au întrerupt termenul până în 2020, după cum invocă reclamanta.

Respectiv, acțiunea depusă de Instituția Publică „Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului", este tardivă și urmează a fi respinsă.

În acest context, se menționează că legislatorul a stabilit prescripția extinctivă în scopul păstrării unei stabilități în raporturile juridice dintre părți, contrar persistării unei incertitudini în raporturi pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, se derulează şi se modifică o complexitate de relații dintre părţi sub egida unor norme de drept diferite, iar examinarea unei acţiuni depusă în afara termenului legal constituie o încălcare a principiului legalității şi securității raporturilor juridice şi respectiv, o soluţie inadmisibilă în ordinea de drept.

Respectarea de către părţi a termenilor legali constituie o obligare pozitivă a părţilor şi are menirea asigurării bunei funcționări a justiţiei, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de Lege şi doar în cazul în care partea care înaintează o cerință de repunere în termen va prezenta instanţei probe pertinente şi admisibile prin care va dovedi că omiterea termenului a fost cauzată de motive întemeiate.

Instanța atestă că prin soluția adoptată, nu va fi limitat dreptul de acces al reclamantului la justiție, așa cum dreptul de acces la justiţie nu poate fi absolut, el poate implica limitări, inclusiv de ordin procedural, cât timp acestea sunt rezonabile şi proporţionale cu scopul urmărit.

Accesul la justiţie poate fi limitat, în special prin instituirea condiţiilor de admisibilitate, domeniu în care statul se bucură de o anumită marjă de apreciere. Aceste limitări trebuie să urmărească un scop legitim, asigurându-se o proporționalitate între interesul persoanei şi scopul legitim urmărit (*Guérin contra Franţei*, 29 iulie 1998, § 37).

Totuşi, limitările nu trebuie să reducă la zero esenţa acestui drept. Regulile de procedură au scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei şi, în special, a asigura securitatea raporturilor juridice, iar cei implicaţi în proceduri trebuie să se aştepte ca aceste reguli să fie aplicate (*Miragall Escolano ş.a. contra Spaniei*, 25 ianuarie 2000, § 33). Curtea Europeană a statuat că, dincolo de limitele care circumscriu conținutului acestui drept, există loc pentru restrângeri aduse implicit.

Dreptul de acces la o instanţă de judecată impune, prin însăşi natura sa, a fi reglementat de către stat, reglementare care poate fi variabilă în timp şi spaţiu, în funcţie de nevoile şi resursele comunităţii şi ale indivizilor (*Ashingdane contra Regatului Unit al Marii Britanii*).

Sub aspect procesual, accesul liber la justiţie se materializează în prerogativele pe care le implică dreptul la acţiune, ca aptitudine legală ce este recunoscută de ordinea juridică oricărei persoane fizice sau juridice care pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept. Legiuitorul poate stabili anumite condiţii privind exercitarea drepturilor civile subiective, nerealizarea cărora poate duce la stingerea acestor drepturi. Asemenea condiţii se referă, inclusiv la limitele temporale de apariţie, exercitare sau apărare a drepturilor civile, numite în dreptul civil „termene". Acestea sunt perioadele de timp, în cadrul cărora titularii drepturilor subiective civile sunt împuterniciţi să-şi realizeze drepturile, nerealizarea acestora fiind sancţionată cu pierderea lor.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza *S.R.L.* „*Grafescolo" contra,* a constatat violarea art. 6 a Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, notând că rolul termenelor de prescripție este de o importanță majoră atunci când este interpretat în lumina Preambulului Convenției, care, în partea sa relevantă, enunţă preeminența dreptului ca patrimoniul comun al Statelor contractante. Curtea a constatat că omisiunea unei instanţe judecătoreşti naţionale de a motiva neacceptarea unui argument precum că o acţiune a fost tardivă a condus la o încălcare a acestei prevederi.

Sintetizând cele expuse mai sus și examinând probatoriul administrat la dosar prin raportarea acestuia la prevederile art. 118, 121 – 122 Codul de procedură civilă, instanța reiterează că acțiunea înaintată de Instituția Publică „Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului" este tardivă și urmează a fi respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

În conformitate cu prevederile art. art. 391, 395 Codul Civil, art. 238-241 CPC RM, instanţa de judecată, -

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se respinge cererea de chemare în judecată înaintată de Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului către S.C. "Bioecotur"SRL cu privire la încasarea datoriei în sumă de 190 400 lei, ca fiind tardivă.

Hotărîrea cu drept de apel în termen de 30 zile în Curtea de Apel Centru, prin intermediul Judecătoriei Chişinău sediul Centru.

Preşedinte de şedinţă,
judecătorul **S. Vîşcu**